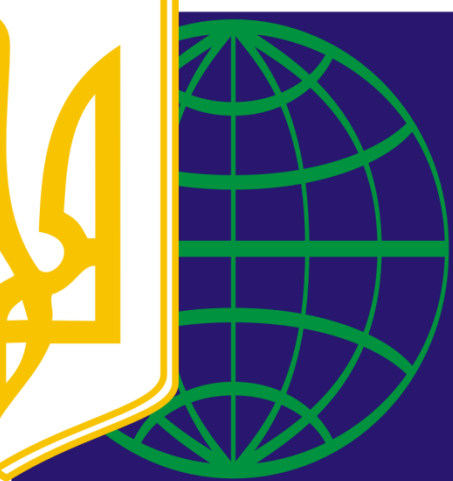

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 1

15.01.2019 – 31.01.2019

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Визнання Польщею неконституційними поправок до Закону про Інститут національної пам'яті відкриває шлях до відновлення українсько-польського стратегічного партнерства .....</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	5
Зовнішня політика	10
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	10
<i>Чому тристоронні переговори в Брюсселі зайшли в глухий кут? .....</i>	<i>10</i>
Двосторонні відносини.....	13
АЛЖИР	13
ГРУЗІЯ	13
АВСТРІЯ.....	14
ІЗРАЇЛЬ.....	14
МАКЕДОНІЯ	15
БІЛОРУСЬ	15
ЧЕХІЯ	16
НОРВЕГІЯ	16
Опір російській гібридній війні	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>Німецько-російські переговори: сепаратна змова чи розблокування Керченської протоки? .....</i>	<i>18</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Визнання Польщею неконституційними поправок до Закону про Інститут національної пам'яті відкриває шлях до відновлення українсько-польського стратегічного партнерства

17 січня 2019 року Конституційний суд (КС) Польщі визнав неконституційними поправки до Закону про Інститут національної пам'яті (ІПН) із визначеннями «українські націоналісти» та «Східна Малопольща». Відповідні положення минулого року опротестував президент Польщі Анджей Дуда. Він вважає, що визначення «українські націоналісти» та «Східна Малопольща» є неточними, і таким чином, порушує конституційний принцип точності права, повідомляє «Польське радіо». Президент України Петро Порошенко привітав рішення польського КС та подякував А.Дуді.

26 січня Сейм Польщі, нижня палата парламенту, вніс зміни до Закону про Інститут національної пам'яті, який забороняє пропаганду тоталітарних ідеологій і визначив злочинною участь «бандерівських націоналістів» у знищенні єврейського населення та геноциду громадян міжвоєнної Польщі на території Волині та «Східної Малопольщі» (тобто Галичини). Окрім того, закон передбачав тюремне ув'язнення на термін до трьох років за порушення цього положення, а також за поширення ідей про вину польського народу або держави в Голокості. Однак наприкінці червня цю норму із документу прибравли.¹

На думку Конституційного суду, Закон не дає чіткого визначення цих термінів щодо злочинів "українських націоналістів" на території Волині та "Східної Малопольщі" з 1925 до 1950 року. "Закон про Інститут національної пам'яті взагалі не вказує, чи слід розуміти під "українськими націоналістами" лише організовані політичні чи воєнізовані структури, члени яких брали участь у діях проти державної влади та цивільних осіб, або тих, хто ототожнюється з ідеями українського національного руху і діяв проти Польської держави та її громадян в часи Другої Польської Республіки, Другої світової війни та у післявоєнний період", - цитує суддю Анджея Зелонацького польське видання onet. Польський сейм та генеральна прокуратура вважають, що визначення "українські націоналісти" і "Східна Малопольща" відповідають вимогам кримінальних положень.²

¹ <https://www.radiosvoboda.org/a/news-polshcha-antybanderivcskyi-zakon/29715398.html>

² <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46911415>

Таким чином, українсько-польські відносини позбулися одного з двох найбільших подразників. Конституційний суд Польщі нарешті прийняв довгоочікуване рішення, скасувавши дію "української частини" поправок до Закону про Інститут національної пам'яті. Це було довгоочікуване рішення, адже "ізраїльська частина" положень Закону (щодо правок, які викликали протести Ізраїлю та засудження з боку США) Конституційний суд Польщі прийняв на півроку раніше.

Нагадаємо, що прийняття вказаного законопроекту стало одним із ключових законодавчих досягнень ультраправої партії Kukiz'15 – і відразу викликало міжнародні протести. Втім, більшого розголосу отримала не його українська частина – кримінальна відповідальність за "заперечення злочинів українських націоналістів у 1925-1950 роках, а також злочинів українських формувань, які були колаборантами III Рейху під час Другої світової війни", а відповідальність за твердження про польську провину у військових злочинах Другої світової.

Разом із тим у польському експертному середовищі була упевненість у тому, що й "українська частина" Закону про ІПН буде скасована. "Склалася така дивна ситуація, коли ніхто не хоче назвати себе батьком «української частини» Закону про Інститут національної пам'яті! Хоча б тому, що тепер зрозуміло, що цей "український фрагмент" є результатом дуже виразного впливу російських спецслужб. І його логічно ніхто не може пояснити", – наприкінці минулого року розповів в інтерв'ю ЄвроПравді відомий політолог, радник глави МЗС Польщі Пшемислав Журавський вель Граєвський.

Зрештою, подання до Конституційного суду з проханням визнати ці норми антиконституційними подав президент Польщі Анджей Дуда. Можна сказати, що ці відносини наразі повернулися до ситуації початку минулого року – до ухвалення вказаного закону. Проте проблема полягає в тому, що й тоді криза відносин була помітна усім. В першу чергу, йдеться про введення Україною мораторію на ексгумаційні роботи – крок, який вкрай болюче було сприйнято у Польщі. Після цього мораторію широкого поширення набуло твердження про "історичну кризу" між країнами. Вирішити цю кризу спробували президенти двох країн – у грудні 2017 року Петро Порошенко та Анджей Дуда у Харкові узгодили план заходів із вирішення цієї кризи.

Наразі Україна має можливість перейти до вирішення болючого конфлікту із сусідом. Конфлікту, у вирішенні якого зацікавлені всі. Окрім, звичайно, Росії, де з таким нетерпінням чекають чергового загострення суперечок Києва та Варшави.³ Зважаючи на те, що за останні роки наша держава мала доволі багато непорозумінь з Польщею передусім, щодо історичних питань, скасування Конституційним судом скандального законопроекту, яке викликало позитивне схвалення з боку України створило сприятливі умови для вирішення проблем, що існують між двома державами. Враховуючи те, що Польща є нашим стратегічним партнером, сторонам вкрай важливо підтримувати стосунки в контексті добросусідства.

³ <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2019/01/17/7091691/>

Інші події в ЄС

Brexit: парламент Британії провалив угоду про вихід з ЄС

15.01.19

Палата громад британського парламенту не підтримала угоду уряду щодо виходу з ЄС, яку прем'єр-міністр Тереза Мей узгодила з Брюсселем.

Проти проголосували 432 депутати, документ підтримали всього 202. Для затвердження необхідно було 318 голосів.

Рішення британських депутатів не стало несподіванкою, було зрозуміло, що уряду не вистачить голосів, адже навіть низка однопартійців Терези Мей із Консервативної партії були проти угоди з Брюсселем, не кажучи вже про опозиційних лейбористів та невеликі партії з Шотландії та Північної Ірландії.

Всі вони незадоволені низкою умов в угоді, зокрема, щодо ірландського кордону. Противники угоди вважають, що обмежені у часі особливі умови на кордоні між британською Північною Ірландією та членом ЄС Ірландією набудуть постійного характеру та заважатимуть укладенню нових угод про вільну торгівлю.

Уряд Британії тепер впродовж трьох днів має представити свій план подальших дій, а далі є 5 варіантів розвитку подій: Brexit без угоди, нові переговори з ЄС, загальні вибори у Британії, повторний референдум і голосування за відставку уряду.

Тереза Мей напередодні попереджала "параліч у парламенті", якщо угода буде відхилена, і сказала, що довіра до політики зазнає "катастрофічної шкоди", якщо Британія не залишить ЄС і не виконає волю громадян, які проголосували на референдумі.

Вона також заявила, що не має наміру відкладати Brexit або проводити повторний референдум, навіть якщо депутати не затвердять угоду.

Є велика ймовірність, що 29 березня Британія вийде з ЄС без угоди, адже Брюссель вже неодноразово заявляв, що не переглядатиме її умови.

Палата лордів вчора також не підтримала угоду Терези Мей.

Раніше британські ЗМІ повідомляли, що ЄС все ж готується відкласти Brexit, принаймні до липня, якщо Британія не схвалить угоду. Глава МЗС Німеччини сьогодні підтвердив, що Брюссель може провести нові переговори.

Українська правда

Парламент Естонії відмовився перервати ратифікацію прикордонного договору з РФ

22.01.19

Парламент Естонії не підтримав пропозицію Консервативної народної партії (EKRE) перервати процес ратифікації прикордонного договору з Росією.

Про це повідомляє портал ERR.

На підтримку ініціативи консерваторів висловилися 14 депутатів Рійгікогу.

Оскільки 51 депутат ідею не підтримав, то законопроект був вилучений з парламентського процесу.

У жовтні минулого року Рійгікогу також відхилив схожу ініціативу EKRE.

Прем'єр-міністр Естонії, голова Центристської партії Юрі Ратас 14 листопада 2018 року підтвердив, що він як і раніше підтримує завершення ратифікації естонсько-російських прикордонних угод. А дії Росії в Україні слід розглядати поза цим процесом.

Прикордонні угоди були підписані в 2014 році. Тоді сторони домовилися, що угоди будуть ратифіковані парламентами обох країн паралельно.

У Рійгікогу перше читання законопроекту про ратифікацію прикордонних угод пройшло 25 листопада 2015 року.

У посольстві РФ в Естонії раніше заявляли, що Москва не ратифікує прикордонний договір з Естонією через русофобію Таллінна.

Європейська правда

Латвія отримала нового прем'єр-міністра

23.01.19

Каріньш представляє партію «Нова єдність», від неї в уряді також працюватимуть міністр закордонних справ і міністр фінансів

Парламент Латвії призначив Крішьяніса Каріньша на посаду прем'єр-міністра країни.

Його кандидатуру підтримав 61 депутат.

Новий уряд сформували п'ять партій – «Нова єдність», Нова консервативна партія, «Для розвитку/За!», KPV LV, «Все для Латвії» - «Тевземей унБривібай»/ДННЛ.

Каріньш представляє партію «Нова єдність», від неї в уряді також працюватимуть міністр закордонних справ Едгар Ринкевич і міністр фінансів Яніс Рейрс.

Нагадаємо, до 13-го Сейму Латвії пройшли сім політичних сил. Проросійська «Злагода» перемогла, отримавши майже 20% голосів, але жодна з партій не захотіла формувати з нею уряд.

Від початку переговорів про формування уряду пройшло 107 днів - це найдовший з часу відновлення незалежності Латвії період, необхідний для виконання цього завдання.

Главком

ЄК активізувала санкційну процедуру проти Угорщини через її міграційні закони

24.01.19

Єврокомісія перейшла до наступного етапу у санкційній процедурі стосовно Угорщини, запущеній через порушення законодавства ЄС щодо міграції.

Про це йдеться у повідомленні прес-служби ЄК.

"Єврокомісія сьогодні робить наступний крок у процедурі проти Угорщини за закони, які криміналізують діяльність на підтримку прохачів притулку. 19 липня 2018 року Єврокомісія направила Угорщині офіційне повідомлення щодо нового законодавства. Проаналізувавши відповідь, подану угорською владою, Єврокомісія дійшла висновку, що більшість піднятих проблем досі не вирішені" - йдеться у повідомленні.

Як пояснили в ЄК, серед порушень, які Будапешт не усунув, криміналізація підтримки прохачів притулку, обмеження індивідуальних свобод мігрантів, а також незаконне обмеження права на притулок.

У зв'язку з цим Єврокомісія направила Угорщині обґрунтовану думку щодо законодавства – це є другим кроком у процедурі за порушення європейського законодавства

"У влади Угорщини тепер є 2 місяці на те, щоб відповісти на стурбованість Єврокомісії. В іншому випадку Єврокомісія може подати на Угорщину до Суду ЄС", - йдеться в заяві ЄК.

Нагадаємо, 19 липня Європейська комісія у четвер почала санкційну процедуру проти Будапешта через міграційні закони "Стоп Сорос". Комісія направила Угорщині офіційне повідомлення щодо нещодавно схваленого пакету

законів, які передбачають кримінальну відповідальність за дії на підтримку подачі клопотань про надання притулку і ще більше обмежують право просити про притулок.

Тоді ж ЄК вирішила подати до Суду ЄС на Угорщину за недотримання європейського законодавства у сфері надання притулку та процедури повернення мігрантів.

Європейська правда

ЄС привітав ратифікацію парламентом Греції угоди з Македонією

25.01.19

В ЄС привітали схвалення парламентом Греції угоди з Македонією та заявили, що цей крок "додасть імпульсу європейській перспективі регіону".

Про це йдеться у спільній заяві президента Єврокомісії Жана-Клода Юнкера, високої представниці ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки Федеріки Могеріні та єврокомісара з політики сусідства і переговорів про розширення Йоганнеса Гана.

"Для вирішення однієї з найбільш укорінених суперечок в регіоні були потрібні політична мужність, лідерство і відповідальність з усіх боків. Обидві країни скористалися цією унікальною можливістю, яка подає приклад примирення для Європи в цілому і надасть додаткового імпульсу європейській перспективі регіону", - йдеться у заяві.

"Хоча ми з нетерпінням очікуємо наступних процедурних кроків, які ведуть до повного виконання угоди, ми вже сьогодні можемо з упевненістю сказати, що Афіни і Скоп'є разом написали нову сторінку нашого спільного майбутнього ЄС", - додали європейські високопосадовці.

Парламент Греції у п'ятницю, 25 січня, ратифікував угоду з Македонією про зміну назви останньої. Тепер країна буде називатися Республіка Північна Македонія.

В обмін на відмову Македонії від старої назви та переіменування Афіни пообіцяли зняти вето на бажання Скоп'є приєднатися до НАТО і Європейського Союзу.

Канцлер Австрії Себастьян Курц заявив, що схвалення парламентом Греції двосторонньої угоди про зміну назви Македонії відкриває шлях балканської країни до членства у ЄС.

У НАТО вважають можливим вступ Македонії в альянс навесні 2020 року.

Європейська правда

Євросоюз закликав якомога швидше провести дострокові вибори у Венесуелі

26.01.19

Європейський союз закликає якомога швидше провести дострокові вибори у Венесуелі, в іншому випадку має намір визнати лідера опозиції в якості керівника країни. Про це йдеться в заяві глави дипломатії ЄС Федеріки Могеріні.

"ЄС настійно закликає до термінового проведення вільних, прозорих і таких, що заслуговують на довіру президентських виборів відповідно до міжнародних демократичних стандартів і конституційного порядку Венесуели", - йдеться в заяві.

"За відсутності оголошення про організацію нових виборів з необхідними гарантіями протягом наступних днів ЄС вживатиме подальші дії, в тому числі з питання визнання керівництва країни відповідно до статті 233 венесуельської конституції", - зазначила Могеріні.

У Брюсселі підкреслили, що президентські вибори минулого року не були ні вільними, ні чесними, ні надійними, без демократичної легітимності.

В ЄС знову заявили про свою повну підтримку Національних зборів, лідер яких Хуан Гуайдо оголосив себе тимчасовим главою держави.

"Ми підтверджуємо нашу глибоку віру в те, що мирне і всеосяжне демократичне рішення є єдиним виходом з нинішньої політичної безвиході і спровокованої нею серйозної соціальної кризи", - відзначили в Брюсселі.

Нагадаємо, 23 січня Гуайдо оголосив себе виконувачем обов'язків президента країни. Зокрема, це відбулося у столиці країни Каракасі під час акції протесту проти чинного президента Ніколаса Мадуро.

Зокрема, масові акції протесту в країні почалися після того, як 21 січня в Каракасі група військових захопила усунути від влади чинного президента Ніколаса Мадуро та закликала громадян приєднатися до демонстрацій. Однак урядові війська придушили протест.

Раніше Центр моніторингу за соціальною конфліктністю (OVCS) зазначив, що було ідентифіковано 14 загиблих осіб, усі в результаті кулі. Водночас місцеве видання La Prensa de Lar повідомило, що кількість загиблих під час протестів у Венесуелі зросла до 16 осіб.

Тиждень.иа

До 2038 року Німеччина хоче повністю відмовитися від вугільної енергетики

27.01.19

У Німеччині до 2038 року від енергомережі мають бути відключені теплоелектростанції, які працюють на вугіллі.

Про це повідомляє DW.

"Таке рішення в суботу вранці, 26 січня, прийняла урядова комісія з питань вугілля під час засідання, яке тривало майже 21 годину", - йдеться в повідомленні.

При цьому в 2032 році планується перевірити, чи можливо перенести термін відмови від вугільної енергогенерації на 2035 рік.

Зазначається, що ця відмова коштуватиме ФРН 40 млрд євро, які протягом 20 років мають отримати з федерального бюджету землі, де видобувається вугілля (Бранденбург, Північний Рейн-Вестфалія, Саксонія, Саксонія-Анхальт). Сьогодні вугільні теплоелектростанції мають у Німеччині загальну потужність 12,5 гігаватт і виробляють приблизно третину всієї електроенергії країни. Втім, уже до 2022 року від енергомережі мають відключити ТЕС потужністю 12,5 гігаватт.

Як повідомляє n-tv, "очікується, що постраждали регіони отримуватимуть по 1,3 мільярда євро протягом 20 років".

Крім того, на додаток буде виділено ще 700 млн євро протягом 20 років на всіх.

До слова, на даний момент вугілля дає 45 гігаватт енергії в ФРН, до 2022 року цей показник повинен скоротитися до 32,5 гігаватт, а до 2030 - до 17 з тим, щоб повністю зійти нанівець до 2038 року.

Нагадаємо: раніше Німеччина вже прийняла рішення відмовитися до 2022 року від атомної енергетики.

Укрінформ

Болгарія має намір перейти на євро в 2022 році

29.01.19

Міністр фінансів Болгарії Владислав Горанов заявив в понеділок, що Болгарія може перейти на євро в січні 2022 року за оптимістичним сценарієм. За

його словами, валюта Болгарії лев вже прив'язана до євро. Найближчим часом Болгарія має намір подати заявку на вступ у банківський союз блоку і механізм ERM-2, який прискорить процес переходу на єрвалюту.

"Я помірний оптиміст, що в липні, якщо все піде добре з оглядом якості активів і стрес-тестами ... у нас буде привід подати заявку на вступ до ERM і очікувати позитивного результату", - сказав Горанов.

Як повідомляє Reuters, раніше єврокомісар Валдіс Домбровскіс заявив, що Болгарія, яка вступила в ЄС у 2007 році, не зможе перейти на євро раніше середини 2022 року.

Очікується, що Європейський центральний банк в липні проведе огляд якості активів та стрес-тести в шести болгарських банках. На сьогодні Болгарія відповідає основним вимогам для зміни валюти, що виражається в низькій інфляції і здорових державних фінансах, а також прив'язкою до єрвалюти, при цьому країна залишається однією з найбільш корумпованих в ЄС.

Раніше повідомлялося, що в Європі в 2018 році з обігу були вилучені 563 тис. фальшивих грошових купюр, що майже на 19% менше показника 2017 року. За даними ЄЦБ, в обігу перебуває понад 22 млрд євробанкнот. З огляду на це, частка підробок у загальній масі вкрай мала. На сьогоднішній день євро є спільною валютою для більш ніж 340 мільйонів європейців, які живуть в 19 країнах Євросоюзу. При цьому завдяки введенню загальної валюти з'явилася цінова стабільність, знизилася вартість транзакцій і руху капіталів, покращився захист заощаджень, ринок став більш прозорим і конкурентним, а обсяги торгівлі зросли.

[ZN,UA](#)

В ЄС заявили про високий ризик виходу Британії без угоди

29.01.19

Існує високий ризик того, що Велика Британія випадково вийде зі складу Євросоюзу без угоди.

Про це заявила заступник головного переговорника ЄС з питань Brexit Сабін Вейан, повідомляє ВВС.

"Існує дуже високий ризик краху, не за задумом, а випадково...Такий сценарій не вимагає від кого-небудь вживати жодних дій або приймати будь-які рішення", - сказала Вейан.

Вона сказала, що велика частина обговорення угоди про вихід у Британії була "вільна від будь-яких знань" про те, що вона насправді містить.

За її словами, лідери ЄС були стурбовані щодо можливості продовження дворічного процесу за статтею 50, тому що Brexit "поглинає політичну енергію" для вирішення інших питань.

Вона додала, що таємничість і впевненість Терези Мей щодо невеликої групи людей стали "перешкодою" в отриманні підтримки для угоди з ЄС.

Вейан також заявила, що під час багатомісячних переговорів з британськими колегами широко обговорювалися інші варіанти щодо ірландського кордону окрім так званого "запасного механізму", через який парламент Британії зрештою відхилив угоду.

Нагадаємо, парламент Британії сьогодні проведе дебати і голосування щодо низки поправок до угоди про Brexit, одна з яких стосується найбільш спірного питання – кордону між Північною Ірландією та Республікою Ірландія.

[Європейська правда](#)

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Чому тристоронні переговори в Брюсселі зайшли в глухий кут?

21 січня 2019 р. у Брюсселі відбулися тристоронні переговори у форматі Україна – Європейська Комісія – РФ, присвячені майбутньому транзиту газу територією України після завершення у 2019 році дії транзитного контракту між НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Газпром». Сторони окреслили свої позиції щодо механізмів реалізації транзиту російського газу.⁴

Україна під кінець тристоронньої зустрічі з представниками Європейської комісії та РФ щодо газових питань отримала пропозицію про можливі обсяги і терміни контракту на транзит газу після 2019 року Як передає Цензор.НЕТ із посиланням на Інтерфакс-Україна, про це заявив глава правління НАК "Нафтогаз України" Андрій Коболев у Брюсселі в понеділок. "Ми вдячні за пропозицію, яку команда пана Мароша Шефчовича зробила під кінець цих переговорів. Це певна початкова точка відліку, яку ми точно розглядатимемо. Ми вперше її почули, вперше її отримали. Сподіваюся, що найближчі два місяці у нас буде час обговорити це як у "Нафтогазі", так і з акціонером", - сказав він.⁵

За підсумками переговорів Павло Клімкін повідомив, що російська сторона готова продовжити дію чинних контрактів. "Пан Міллер тричі повідомив, що вони готові продовжити існуючі контракти, ці контракти їм, мабуть, в радість", - сказав український міністр. За словами пана Клімкіна, "Газпром" відмовляється від визнання рішень Стокгольмського арбітражу та не визнає нове газове законодавство України, на основі якого і пропонується підписати новий контракт. У Києві вважають, що такими діями Москва хоче затягнути газові переговори до весни-літа 2019 року через вибори президента.

На переговорах **Україна заявила, що готова підписати угоду про транзит лише за європейськими правилами, які країна імплементує в законодавство.** Російська ж сторона після завершення переговорів підтвердила бажання продовжити дію контрактів та акцентувала увагу на зростанні ризиків транзиту російського газу через Україну. "Очевидно, що ризики

⁴<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/u-bryusseli-vidbulisya-tristoronni-gazovi-peregovori-u-formati-ukrayina-yevropejska-komisiya-rf>

⁵https://censor.net.ua/ua/news/3107562/ukrayina_otrymala_propozytsiyi_vid_gazpromu_schodo_nov_ogo_dogovoru_stosovno_gazu_ta_obgovoryuvatyme

надійності транзиту російського газу через Україну та газопостачання українським споживачам в цьому році вищі, ніж в минулому", - цитує пана Міллера російське агентство "РИА Новости". За його словами, об'єми газу, який Україна отримує по реверсу, різко скорочуються, так само як і скорочуються запаси газу в українських сховищах.

А от європейська сторона вийшла з переговорів більш оптимістичною. Єврокомісар Шефчович заявив, що у ЄС хочуть, аби Україна та Росія підписала новий газовий контракт на понад десять років. Він має включати такі об'єми, які були б комерційно цікавими для залучення до української ГТС європейського інвестора з високою репутацією. На цих переговорах європейська сторона передала свої пропозиції про нові умови постачання російського газу до країн ЄС з 2020 року. "Сподіваюсь, що ми будемо мати контракт до кінця року, і довгостроковий транзит через Україну буде забезпечено", - сказав єврокомісар. Наступні газові консультації у тристоронньому форматі заплановані на травень цього року. До цього українська сторона проаналізує пропозиції Єврокомісії та проведе додаткові переговори з цього приводу.⁶

Ще влітку 2018 року Україна та Росія домовилися зустрічатися кожні півтора-два місяці, аби домовитися про нові газові контракти. Проте наступна зустріч відбулася лише тепер - через півроку. На технічні консультації минулого тижня представники Росії не приїхали, зірвавши їх. Тепер спізнилися на півгодини, тож перемовини затягнулися. Українська делегація вийшла незадоволеною. "Ці консультації були сюрреалістичними - російська делегація не приховувала, що чекає на вибори - те, що ми маємо перейти від "договорняків", до нормальних європейських контрактів, плюс російська сторона не визнає рішень Стокгольмського арбітражу", - повідомив Павло Клімкін, міністр закордонних справ України. У Стокгольмському арбітражі, нагадаємо, нав'язані Росією умови постачання газу Україні та його транзиту до ЄС визнані несправедливими. Суд зобов'язав Газпром виплатити Україні чималу компенсацію. Утім Москва не збирається виконувати рішень. Російський міністр так і сказав: не варто чекати на домовленості зараз, бо рішення суду вважає несправедливим.

"Найближчим часом ми очікуємо розгляду апеляційної інстанції рішення в Шведському суді. Це дуже важливий момент тому потрібно відновити баланс інтересів - в першу чергу, для того щоб далі рухатися по обговоренню конкретних параметрів", - заявив Олександр Новак, міністр енергетики Російської Федерації. Російський міністр, натомість, кілька разів під час зустрічі пропонував продовжити чинні контракти. Та вони не відповідають новому українському законодавству, яке адаптоване до європейських директив. Допомогти вирішити ситуацію запропонував віце-президент Єврокомісії, який виступив посередником на зустрічі. "Я висунув сторонам пропозицію, яка передбачає три головні параметри майбутньої угоди: тривалість, обсяги та мита. А також такі важливі параметри, як інвестиції, законодавчі та технічні вимоги. Не вдаючись до деталей, з тим, щоб забезпечити успішний результат, - я переконаний, що це чесна пропозиція, що базується на нашому глибокому аналізі", - зазначив Марош Шефчович, віце-президент Єврокомісії.

Україну така пропозиція задовольнила, утім росіян - зовсім ні. Там стоять на своєму - треба дочекатися рішень судів, а ще - зміни влади в Україні, та й у ЄС. Наступні переговори заплановані на травень.⁷

Зазначимо, що транзит російського газу через газотранспортну систему України є однією з найбільших статей експорту українських послуг та приносить Україні щороку декілька мільярдів доларів. Зокрема, у 2018 році доходи від

⁶ <https://www.bbc.com/ukrainian/news-46950980>

⁷ <http://podrobnosti.ua/2279535-chomu-zrvalisja-gazov-peregovori-u-brjussel.html>

транзиту російського газу перевищили українські витрати на імпорт газу на 0,7 млрд доларів. Втрата Україною транзиту означатиме втрату значної частини валютної виручки.⁸

Таким чином, сторонам не вдалось дійти спільного консенсусу. Переговори завершилися безрезультативно. Відсутність чіткої позиції «Нафтогазу» щодо переговорів з «Газпромом» і послугувало такому розвитку подій. Умови, які були запропоновані Російською Федерацією виявились неприйнятними для України та ЄС, до того ж, запропонований росіянами контракт не відповідає європейськими правилами.

З цієї ситуації варто зробити два висновки: по-перше, Росія не може змиритися з поразкою у Стокгольмському суді, оскільки завжди звикла відчувати себе переможцем, і тому не має наміру виконувати будь-які судові вердикти які виносяться не на її користь. По-друге, Росія не може допустити щоби газові угоди з Україною укладались за європейськими правилами. Вона воліє бачити Україну своєю власною територією на яку мають розповсюджуватись тільки російські правила, тобто: діяти з позиції сили, відноситись до України як до своєї власної колонії і нав'язувати їй кабальні умови контракту. Саме тому Росія буде затягувати ці тристоронні переговори, в надії скасувати рішення Стокгольмського арбітражу в апеляційних інстанціях та привести до влади в Україні проросійського президента і перетворити його у власну маріонетку.

---

⁸ <https://opinionua.com/2019/01/21/u-bryusseli-pochalis-tristoronni-peregovori-pro-tranzit-rosijskogo-gazu-cherez-ukra%D1%97nu/>

Двосторонні відносини

Алжир

Україна та Алжир продовжують розвивати міжпарламентську співпрацю

15.01.19

15 січня ц.р. Посол України в Алжирі Максим Субх зустрівся із Головою міжпарламентської групи дружби з Україною Національних Народних Зборів (ННЗ) Алжиру Зен аль-Абідіном Дідішем.

У ході переговорів сторони наголосили на необхідності подальшого розвитку договірно-правової бази між Україною та Алжиром, інтенсифікації економічного співробітництва та поглибленні співпраці у галузях сільського господарства, енергетики, промисловості та ін.

У цьому контексті, підкреслено важливість активізації міжпарламентської взаємодії, зокрема, шляхом обміну візитами на рівні груп з міжпарламентських зв'язків у Верховній Раді України та ННЗ Алжиру.

Під час зустрічі Посол передав алжирському парламентарю копію вітальної телеграми, направленої Головою Верховної Ради України Андрієм Парубієм спікеру ННЗ Муаду Бушаребу з нагоди його обрання на посаду голови Національних Народних Зборів Алжирської Народної Демократичної Республіки.

Міністерство закордонних справ України

Грузія

Україна перегляне Угоду про вільну торгівлю з Грузією

16.01.19

Уряд України розпорядився переглянути Угоду про вільну торгівлю з Грузією.

Як у середу "ЄвроПравді" повідомили у прес-службі Мінекономрозвитку, 16 січня уряд уповноважив першого віце-прем'єр-міністра Степана Кубіва підписати Протокол між урядами України та Грузії про внесення змін до Угоди про вільну торгівлю від 9 січня 1995 року.

Зміни до Угоди дозволять Україні та Грузії використовувати ідентичні правила походження товарів у двосторонній торгівлі та застосовувати положення Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (Пан-Євро-Мед), зокрема ефект діагональної кумуляції, пояснили у відомстві.

Як відомо, з 1 січня 2019 року Україна почала застосовувати положення Конвенції Пан-Євро-Мед в торгівлі з ЄС. Конвенція Пан-Євро-Мед - це інструмент, розроблений Європейським Союзом для співпраці зі своїми торговельними партнерами, а також цих країн між собою. Участь України у Конвенції дозволить розширити присутність наших товарів на ринках третіх країн, з якими укладені угоди про вільну торгівлю.

"Зміни до Угоди про вільну торгівлю з Грузією дозволять створити нам перший діючий трикутник діагональної кумуляції ЄС-Україна-Грузія. На практиці це означає, що в українські виробники зможуть імпортувати сировину та комплектуючі з Грузії, переробляти їх в Україні та експортувати, наприклад, до Німеччини з українськими сертифікати походження з нульовою або пільговою ставкою мита", - пояснив Кубів.

Кубів додав, що застосування положень Пан-Євро-Мед до українсько-грузинської торгівлі створить більш сприятливі умови для українських експортерів, зокрема, наприклад, виробників соків та сокових концентратів.

Австрія

Візит Президента Національної Ради Австрії в Україну

16.01.19

15 січня розпочався офіційний візит Президента Національної Ради Австрії Вольфганга Сobotки в Україну.

Глава австрійського Парламенту провів переговори з Президентом Петром Порошенком, головою Верховної Ради Андрієм Парубієм, мером Києва Віталієм Кличком, а також з народними депутатами України - членами парламентського Комітету з питань європейської інтеграції.

В ході зустрічей обговорювались питання двостороннього співробітництва, хід українських реформ, війна на сході країни та ситуація в Криму, а також звільнення українських заручників.

Голова австрійського парламенту, окрім цього, зустрівся з представниками міжнародних організацій та громадськості і відвідав дитячий будинок сімейного типу "Дім св. Йосипа", вихованців якого запросив на канікули до Австрії.

Міністерство закордонних справ України

Ізраїль

Президент України провів переговори з Президентом Держави Ізраїль

21.01.19

Президент України Петро Порошенко провів переговори з Президентом Держави Ізраїль Реувеном Рівліном.

У ході зустрічі було обговорено широке коло питань двостороннього порядку денного та шляхів подальшого розвитку традиційно дружніх відносин між Україною та Ізраїлем.

Петро Порошенко відзначив позитивну динаміку розвитку співпраці між Україною та Ізраїлем. «Ми маємо хорошу координацію. Хочу подякувати за підтримку суверенітету, територіальної цілісності та незалежності», - сказав Глава держави.

Реуєн Рівлін також подякував Україні за підтримку Ізраїлю на міжнародній арені.

Окрему увагу було приділено актуальним питанням міжнародного порядку денного, зокрема тематиці врегулювання конфлікту на Близькому Сході та кризи в Сирії.

Сторони відзначили важливість посилення політичних контактів між двома державами на найвищому рівні та висловились за збереження високої динаміки двосторонніх візитів у майбутньому.

Також співрозмовники високо відзначили угоду про зону вільної торгівлі, яку сьогодні ввечері буде підписано між Україною та Ізраїлем.

«Хочу привітати дві наші країни, оскільки сьогодні ми збираємось підписати угоду про вільну торгівлю. Багато років бізнес, громадяни наших країн чекали цього. Було багато розмов, але ніяких результатів», - сказав Президент України та зауважив, що цей документ дуже важливий для економічної співпраці України та Ізраїлю.

Президент Ізраїлю також відзначив важливість угоди про вільну торгівлю: «Останні 25 років Ізраїль і Україна розвивали тісну співпрацю. Вірю, що ця нова угода про вільну торгівлю може поглибити ці відносини більше».

Президент України закликав Ізраїль сприяти звільненню українських моряків, незаконно захоплених Росією в полон під час віроломного акту агресії в Керченській протоці.

Глава Української держави запросив Президента Ізраїлю Реувена Рівліна здійснити візит до України у 2019 році.

Інтернет-представництво Президента України

Македонія

Україна та Македонія домовились активізувати політичний діалог та економічну взаємодію

22.01.19

Про це йшлося 22 січня 2019 року в МЗС України у ході політичних консультацій під головуванням заступника Міністра закордонних справ України Василя Боднара та Державного секретаря Міністерства закордонних справ Республіки Македонія Віктора Дімовського, за участі Державного секретаря Міністерства закордонних справ України Андрія Заяця, а також українських та македонських експертів.

У ході переговорів сторони окреслили ключові напрями подальшого розвитку двостороннього політичного діалогу, торговельно-економічної та регіональної співпраці, розвитку договірно-правової бази, а також підтримки суверенітету і територіальної цілісності України. Зокрема, домовлено про підготовку чергового засідання економічної комісії, фіналізації Угоди про безвізовий режим поїздок громадян та налагодження співпраці між містами і регіонами двох країн, насамперед, Києвом та Скоп'є.

Під час візиту македонської делегації було детально обговорено питання реформування дипломатичних служб України та Республіки Македонія. Українська сторона надала роз'яснення щодо ключових положень Закону України «Про дипломатичну службу», зокрема, в частині менеджменту персоналу.

За результатами зустрічі учасники домовились про подальший обмін практичним досвідом на експертному рівні та підписали План консультацій між МЗС України та Республіки Македонія на 2019-2020 роки.

Міністерство закордонних справ України

Білорусь

Україна і Білорусь ухвалили план демаркації кордону в 2019 році

28.01.19

Білорусь і Україна затвердили план демаркації кордону на 2019 рік. Про це інформує Держприкордонкомітет держави Білорусії. Зазначається, що план демаркації кордонів був затверджений сторонами в січні.

"В ході 20-го засідання спільної білорусько-української демаркаційної комісії, яке відбулося в січні в Гомелі, сторонами були підведені підсумки виконання робіт на державному кордоні між Республікою Білорусь і Україною у попередньому році та затверджено План демаркації на 2019 рік", - йдеться в повідомленні.

Крім того, в поточному році будуть продовжені роботи з очищення смуги кріплення білорусько-українського кордону та встановлення прикордонних знаків. Також, демаркаційна комісія займеться винесенням державного кордону з карти на місцевість і в зоні відчуження Чорнобильської АЕС.

Нагадаємо, проект демаркації державного кордону між Україною і Білоруссю був затверджений в листопаді 2014 року. Сама демаркація була розпочата у листопаді 2013 року з того, що було встановлено перший

прикордонний знак. Довжина спільного кордону держав становить майже 1100 кілометрів. У 2018 році сторони домовилися завершити демаркацію кордону в Чорнобильській зоні.

ZN,UA

Чехія

Україна і Чехія домовились створити форум для протидії історичним маніпуляціям

28.01.19

Україна і Чехія вирішили започаткувати неформальний майданчик для дискусій між істориками і представниками громадянського суспільства обох країн, щоб протидіяти маніпуляціям з історичними питаннями.

Про це заявив міністр закордонних справ України Павло Клімкін на спільній прес-конференції зі своїм чеським колегою Томашем Петршичком у Києві, повідомляє "Європейська правда".

"Нас дуже хвилюють ті маніпуляції, які і Росія, і ті, хто йде в російській логіці, намагаються зробити з історичними питаннями. Мені було особисто боляче чути, коли деякі історичні події, наприклад трагедію в Малині в липні 1943 року, коли в результаті каральної акції в одній церкві були спалені українці, чехи і поляки, намагаються представити як конфлікт між українцями і чехами", - зазначив міністр.

"Я знаю, що такі спроби будуть і далі. Тому ми сьогодні із Томашем вирішили, що нам потрібен якийсь неформальний майданчик, форум для дискусій між нашими істориками, представниками громадянського суспільства. Ми будемо допомагати роботі такого форуму", - повідомив міністр.

Клімкін вважає маніпуляції невідповідними. Міністр зауважив, що вони з'явилися, як тільки Україна вийшла на "дійсно позитивний трек з нашими польськими друзями".

Щоб продемонструвати "сфокусованість на позитивному сенсі історичних питань", Клімкін подарував чеському колезі диск, що містить дані щодо репресованих українців за часів Чехословаччини. Диск підготований державним архівом СБУ та Інститутом національної пам'яті.

Європейська правда

Норвегія

Україна і Норвегія посилять співпрацю у сфері енергетики

28.01.19

Україна та Норвегія посилять українсько-норвезьке співробітництво у сфері енергетики. Відповідну заяву підписали глави Урядів обох країн під час візиту Володимира Гройсмана до Норвегії.

Як повідомили у прес-службі Уряду, документ започатковує кілька важливих енергетичних ініціатив.

Зокрема, Норвегія започаткує українсько-норвезьку ініціативу з підвищення енергоефективності будівель громадського призначення та скорочення споживання енергоресурсів.

Україна, своєю чергою, створює сприятливі умови для зростання торгівлі та інвестицій, у тому числі, шляхом посилення антикорупційних заходів.

Обидві країни посилюють діалог у контексті прагнення України інтегруватися до європейського енергетичного ринку, а також посилюють взаємодію у сфері ядерної безпеки.

Для цього у складі Українсько-норвезької міжурядової комісії буде створено окрему робочу групу. За планом вона опрацюватиме спільні проекти з

підвищення безпеки атомних електростанцій України, посилення прикордонного контролю та безпеки радіоактивних джерел для запобігання потраплянню радіоактивних речовин до сторонніх осіб.

Окремий напрямок взаємодії – обмін інформацією та досвідом щодо управління нафтовими ресурсами, регуляторною політикою та процедурами ліцензування. Між Міністерством енергетики та вугільної промисловості України та Дирекцією водних ресурсів та енергетики Королівства Норвегія буде започатковано програму співпраці.

Загалом, за словами українського Прем'єра, Україна і Норвегія підписала попередніх контрактів приблизно на \$ 1,5 млрд, з яких \$ 1 млрд - інвестиції у відновлювану енергетику.

Гал-Інфо

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Німецько-російські переговори: сепаратна змова чи розблокування Керченської протоки?

Спроба Росії легалізувати анексію Криму через організацію приїзду західних фахівців до Керченської протоки неможлива, заявив міністр закордонних справ України Павло Клімкін під час спільної прес-конференції з німецьким колегою Гайком Маасом. Таким чином Клімкін прокоментував заяву голови МЗС Росії Сергія Лаврова. Раніше 18 січня той заявив, що президент Росії Володимир Путін погодився на пропозицію канцлерки Німеччини Ангели Меркель відправити німецьких та французьких фахівців, щоб проконтролювати вільний прохід суден через Керченську протоку.

За словами голови українського МЗС, Київ вітає цю ініціативу Німеччини, проте Москва не зможе легітимізувати анексію Криму, контролюючи доступ до нього. «Я хочу дуже чітко наголосити, що в Керченській протоці, як і в Азовському морі, діє вільна навігація, відповідно до принципів міжнародного права... Ми також обговорили, що Росія за визначенням не повинна отримати змоги маніпулювати моніторингом, щодо якого ми досягнемо згоди. Тобто, наприклад, спроба Росії затягнути фахівців Німеччини й Франції до Керченського порту і таким чином політично намагатися легалізувати окупацію Криму за визначенням неможлива. Ну і, звичайно, для нас неприпустимі сам факт і сама ідея отримання згоди окупанта до окупованої території», – сказав Клімкін, повідомляє Радіо Свобода.

Він зазначив, що Росія протидіє спробам міжнародних гуманітарних і правозахисних організацій отримати доступ до анексованого півострова. Як інформує Радіо Свобода «Моніторинг має базуватися на чіткій політичній позиції щодо неправомірності узурпації Росією суверенних прав України. Це наша фундаментальна позиція. Ну і, звичайно, ми прекрасно розуміємо, що принцип свободи навігації і принцип безпеки навігації важливі, але це два фундаментально різних принципи. Тому той механізм моніторингу, про який ми будемо говорити, не має обмежуватися якимись фізичними аспектами руху суден Керченською протокою або питанням лоцманської підтримки. Він має бути зосереджений саме на досягненні свободи навігації», – заявив міністр.

Він додав, що домовився із Маасом про проведення експертних консультацій щодо здійснення моніторингу. Вранці 18 січня Гейко Маас відвідав

Москву, після чого прилетів до Києва, де зустрівся з головою українського МЗС Павлом Клімкіним. Взявши слово, Гейко Маас висловив стурбованість становищем у Азовському морі. За його словами, це питання він обговорював і з Лавровим під час свого ранкового візиту до Москви. «Я чітко дав зрозуміти, чого ми очікуємо: Росія повинна забезпечити вільний прохід Керченською протокою. Ми чуємо, що це вже сталося, і хочемо, щоб це було забезпечено на тривалій базі. Криза, яка була у грудні, в такому вигляді не повинна більше повторитися. Для цього нам повинно одне: чіткість стосовно становища на місцях», – заявив він, інформує Радіо Свобода.

Голова німецького дипломатичного відомства висловив побажання, щоб всі сторони дійшли згоди щодо моніторингу Керченської протоки. Він додав, що під час візиту до Росії вчергове закликав Кремль звільнити українських політв'язнів, зокрема режисера Олега Сенцова, та військовополонених моряків. Посилаючись на Радіо Свобода «Це питання має бути вирішене російською стороною. Ми виступаємо за звільнення цих людей і не будемо поступатися в цьому питанні», – стверджує Маас.⁹

У свою чергу, російський міністр ракордонних справ С.Лавров зауважив, що на зустрічі з Маасом він дістав пропозицію, яка "упаковує" візит фахівців у "якийсь документ, який потрібно узгодити з Україною". "Ми сказали чесно, якщо наші колеги зацікавлені в тому, що обіцяв президент Путін канцлеру Меркель, це можна зробити сьогодні, завтра, у будь-який час. Якщо ідея полягає в необхідності втілити все це в якусь політичну процедуру, у якій буде і українська сторона ухвалювати якісь рішення, то ми ризикуємо опинитися в тій самій ситуації, у якій опинився нормандський формат із "формулою Штайнмаєра", – зазначив Лавров посилаючись на Радіо Свобода. Він заявив, що свобода судноплавства в Керченській протоці була завжди.¹⁰ Отже, в Кремлі поставили одну умову - з цього процесу повинна бути виключена Україна, інформує Ukr.Media.

Тим часом 24 січня стало відомо, що Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію про загострення в Азовському морі та Керченській протоці. За ухвалення документа проголосувало 103 депутати, проти – 3, 16 утрималися. Водночас під час дискусії депутати вирішили не згадувати в документі термін "військовополонені", на якому наполягала українська сторона.

Нагадаємо, Парламентська асамблея Ради Європи 24 січня провела дебати про наслідки морської агресії Росії проти України. Раніше Бюро ПАРЄ пом'якшило формулювання і відмовилося від згадок про "зрив мирного процесу" у назві майбутнього рішення асамблеї - документ має назву "Зростання напруження навколо Азову та Керченської протоки і загрози для європейської безпеки".¹¹

Зокрема, резолюція ПАРЄ ухвалила такі положення:

– ПАРЄ коротко перерахувала події, що сталися 25 листопада, нагадавши, що "російські прикордонники та ФСБ відкрили вогонь по [українських] кораблях, захопили ці кораблі та 24 українських моряків";

– Асамблея засудила застосування сили росіянами і нагадала, що і РФ, як і Україна, брала на себе зобов'язання вирішувати суперечки мирно;

– Також депутати констатували, що Росія за чинними угодами не мала права не пропускати українські кораблі через протоку;

⁹ <https://www.radiosvoboda.org/a/news-klimkin-pro-monitorynh-kerchenskoi-protoky/29718229.html>

¹⁰ <https://gordonua.com/ukr/news/crimea/-lavrov-zajaviv-shcho-putin-pogodivsja-na-dopusk-nimetskih-i-frantsuzkih-fahivtsiv-u-kerchensku-protoku-669781.html>

¹¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/01/24/7091983/>

– І, звісно ж, на додаток резолюція нагадує про попередні рішення ПАРЄ, за якими Крим є однозначно українським і це навіть не дискутується; Керченський міст є побудованим незаконно; тощо¹².

Отже, з огляду на вищесказане на переговорах між Гайко Маасом та Сергієм Лавровим не було суттєвих досягнень, враховуючи те, що переговори між Росією та Німеччиною щодо запровадження моніторингової місії в Керчинській протоці розпочались ще понад місяць тому. Окрім цього, поїздки німецької моніторингової групи до Керчі так досі і не відбулось. Тобто складається враження, що сепаратні переговори проросійських сил з Росією про впровадження моніторингової місії без України відбулись за дия зняття загрози запровадження санкцій щодо «Північного потоку-2». В цілому ж, хоча Україна й здобула справедливу підтримку в ПАРЄ щодо «азовської кризи», до повної перемоги над Росією ще далеко. ***З огляду на те, що проросійське лоббі в ПАРЄ начолі генеральним секретарем РЄ Ягланом намагається повернути російську делегацію до роботи в цій організації, ситуація виглядає таким чином, що врегулювання «азовської кризи» в осяжній перспективі видається недосяжним.***

---

¹² <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2019/01/24/7092006/>